Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XV. Cena lista je $5.00. Entered as second-class matter January 23, 1919, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., petek, 14. aprila (April 14) 1922. Subscription $5.00 Yearly. ŠTEV.—NUMBER 88.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

PRVA SKUPINA AMERIŠKIH DELAVCEV V RUSIJO NA POTU.

MED NJIMI JE SEDEM INŽENIRJEV.

Namenjeni so v znani Kuzneckijev bazin, bogat na rodovitni zemlji in rudi.

New York, N. Y. (Federated Press. Tom Backer). — Na parniku "Adriatic", lastnina White Star parobrodne družbe, se pelje osem in šestdeset odraščenih oseb in šestmesečno dete, rojeno v Ameriki. Potniki so namenjeni na samoten kraj, napraviti imajo skoraj pol pota okoli sveta, na kraj, kamor še ni prodrl red sedanje človeške družbe. To so prvi pijonirji od šest tisoč, ki so namenjeni v znani Kuzneckijev bazin, da bodo tam delali brez profita, ke[illegible] o se odločili, da ta košček s[illegible] ostane prost izkoriščev[illegible] izkoriščanih.

[illegible] in šestdeset potnikov [illegible]h, da se združijo in[illegible]eligentni delavci, da [illegible]ejo industrije brez [illegible]listov. Ti inženirji [illegible] naveličali profit[illegible] se bodo naselili na rodovitni in na rudah bogati zemlji v Sibiriji in Uralu.

Na premogovem polju v Kuznecu in okoli velikega jeklarskega podjetja v Najdonskemu v Uralu je pest ameriških delavcev gradila in popravljala skozi vso zimo hiše, v katerih se nastanijo delavske skupine, ki pridejo spomladi iz Amerike. Kakšen sestanek bo to v srcu Sibirije, ko prve skupine sežejo v roke delavcem, ki so držali trdnjavo skozi ostro sibirsko zimo.

Kakšne vrste možje so to, ki so "požgali mostove" za sabo zaradi svojega prepričanja? Med njimi je sedem inženirjev. Eden med njimi je poznan po vsej Ameriki, kajti gradil je in nadzoroval gradnjo skoraj vseh jeklarn v Združenih državah. Rojen je bil v Rusiji, ali pri produkciji jekla je Američan do skrajnosti.

Neki drugi je mlad električni inženir, ki je imel krasno bodočnost pred sabo v Ameriki, a zapustil je svojo domovino zaradi Sibirije in Rusije. Nekdo drugi je danski agrikulturni inženir. On je avtoriteta v vseh panogah poljedelstva.

Med njimi je dobro poznan kemični inženir, ki je zapustil veliko tovarno za izdelovanje barvil v New Jerseyju, v katerem je bil na vodilnem mestu. Spremlja ga mlad ruski inženir, ki bo njegova desna roka v kemični tovarni v Kemerevu, v Sibiriji.

Šest izmed inženirjev je plačalo vožnjo iz svojega žepa, da gredo delat brez profita v Rusijo in da tam ustvarijo veliko industrijo.

In drugi možje in žene? Oni predstavljajo štirinajst različnih narodnosti. Nekateri so močni angleški stavbinski delavci s širokim duševnim obzorjem, ki so na potu v kraj, v katerem so živeli njih pradedje, preden so se napotili prek Evrope in so potovali do Baltiškega morja. Oni odhajajo, da bodo kopali premog, topili, vlivali in varili železo, da bodo sejali pšenico in vodili železniške vlake. Eden med njimi je velik Avstralec. Poznal sem ga v letu 1913 v Novi Zelandiji, ko je gradil železnice prek avstralskega kontinenta od Port Augusta do Kalogoolija. Med njimi je tudi strojevodja, ki je delal v alaskanskih tovarnah za konzerviranje salmona. Dalje so štiri možje srednje starosti, ukaželjni in mirni.

Ko je jeklarski inženir videl delavce, ki bodo delali z njim, je rekel:

"Seznanite inženirja, ki je sit profitnega sistema, s takimi delavci, kot so ti tukaj, in ošabni človek z denarno mošnjo bo moral zapreti banke in si poiskati delo."

Nekega newyorškega kuharja je njegova unija opremila s kuhinjskim orodjem in dala mu je še sto dolarjev. Med njimi so ruski rudarji, ogrski in balkanski farmarji, strojniki, tesarski delavci, kuharji in delavci drugih strok. Vsi odhajajo v prepričanju, da ustvarijo proletarsko industrijo, ne da bi bilo treba plačevati onim davek, ki posedujejo lastninske listine.

Prihodnja skupina odpotuje zadnjo nedeljo v aprilu. Veliko število rudarjev odpotuje kmalu in zanje so že naročeni prostori na parniku.

PRVOMAJSKE DEMONSTRACIJE V PRID POLITIČNIH JETNIKOV.

New York, N. Y. — (Federated Press.)—Novoustanovljena Amnestijska alijanca je aranžirala velike delavske demonstracije v New Yorku za osvoboditev vseh političnih jetnikov v Ameriki. Demonstracije se vrše prvega maja. Vse delavske organizacije so se prijavile za udeležbo. Debs je pisal alijanci zelo vzpodbudno pismo in obljubil, da se pridruži akciji za politične jetnike takoj čim se mu povrne zdravje v zadostni meri.

25,000 RUDARJEV ORGANIZIRANIH TA TEDEN.

Lewis pravi, da je organizacija narasla za 75,000 članov od 1. aprila.

SODNIKI ŠIKANIRAJO STAVKARJE.

Indianapolis, Ind. — John L. Lewis, predsednik organizacije rudarjev, je poročal včeraj, da je več ko 25,000 neorganiziranih rudarjev stopilo v unijo prve tri dni tega tedna. Organizacija je narasla za 75,000 članov odkar traja stavka. Največ uspeha ima organizacija v Pennsylvaniji in Zapadni Virginiji. V splošnem je položaj rudarjev zelo povoljen.

Velike jeklarske tovarne v Pittsburghu, Dohori, Etni in Farrellu so pričele zapirati vrata vsled pomanjkanja premoga.

Washington, D. C. — Zaslišavanje pred zborničnim odsekom za delo o položaju v premogarski industriji se še vedno vrši.

Kongresnik Beck iz Wisconsina je včeraj obtožil operatorje nezaslišanega profitarstva in zahteval, da zbornični odsek za delo na vsak način dobi v roki uradne podatke o profitih premogovniških družb v zadnjih treh letih.

Kongresnik Adleston iz Alabame je predlagal, da kongres podeli moč zveznim okrožnim sodnikom, da lahko imenujejo oskrbnike rudnikov in pričnejo z obratom pod kontrolo vlade.

Pittsburgh, Pa. — W. J. Brennan, pravni zastopnik rudarske organizacije, je uložil protest proti postopanju tukajšnjega zveznega sodnika Orra, ki je odrekel državljanske papirje štirinajstim stavkujočim rudarjem. Sodnik, ki je vsakega prosilca vprašal, če je stavkar, je naznanil prosilcem, da se njihove prošnje za državljanstvo ne bodo vpoštevale v tem času.

Steubenville, O. — Tukajšnji šerif Ed Lucas je prejel od operatorjev zahtevo, da apelira na governorja za vojaške čete. Operatorji se jeze, ker so stavkarji zvabili neunijske rudarje v svoje vrste.

PEŠ V 46 IN POL URE IZ NEW YORKA V BOSTON.

Boston, Mass. — Samuel A. Johnson je napravil pešpot iz New Yorka v Boston v 46 in pol ure. Stavil je, da pride v petdeset urah iz New Yorka v Boston. Njegovi znanci so stavo sprejeli. Sedli so v avtomobil in mu sledili, ko je on šel peš. Semintje si je privoščil malo počitka, da se je oddahnil, toda zatisnil ni očesa na potu, ki meri dve sto pet in trideset milj.

JAPONSKA "ZMAGA" V PRAVI LUČI.

ČETE DALJNOVZHODNE REPUBLIKE SO SE UMAKNILE, NE DA BI ODDALE EN STREL NA JAPONCE.

Japonci so naskočili čete Daljnovztočne republike nepričakovano in ne da bi bili provocirani.

Washington, D. C. (Federated Press). — Japonska "zmaga" nad četami Daljnovztočne republike ni bila drugega kot navaden nepričakovan napad iz bližine na republikanske čete, ki so se umaknile, ne da bi oddale en sam strel na Japonce. Japonci so imeli zbrano veliko večjo silo, kot je bila četa Daljnovztočne republike. Tako pripoveduje brzojavka, ki jo je prejela trgovska komisija vlade v Čiti o japonskem napadu na republikanske čete severno od Vladivostoka, ki je popolnoma v protislovju s poročili iz Tokija Washingtonu, da so Japonci pognali v beg tri tisoč republičanskih vojakov.

"Tak je položaj na fronti", pravi brzojavka. Popolnoma poražene Merkulove čete so se iz Imana umikale proti jugu v pas, ki je zaseden po Japoncih, ne da bi se upirale našim četam, ki so jih zasledovale. Pri Usuriju je precejšnje število Merkulovih moči, popolnoma oboroženih, korakalo skozi japonski okupacijski pas v Avnučinskijev distrikt. Druge enote so se pa umikale ob železnici . . .

"Japonska delegacija v Dairenu nas je obvestila, da ima o našem prodiranju južno od Usurija odločiti japonsko poveljništvo na mestu. Naši vojaški odposlanci, odposlani dne 21. marca v Usuri, niso našli tam Japoncev. Posledica tega je bila, da so naše sile zasedle Usuri in napredovale proti jugu. Japonci so se umaknili v Spask in so tako krili umikanje Merkulovih čet. V Spasku so Japonci priredili burko razoroženitve teh sil, orožje so jim pa vrnili, ko so te sile dospele v Vladivostok.

Ko so naše enote dospele do Spaska, so odposlale odposlance k japonskemu poveljništvu in ga informirale, da imajo namen zasesti to postajo. Dodali so, da ne žele boja. Z našimi odposlanci so Japonci ravnali poniževalno, ki niso kazali, da žele pričeti z njimi pogajanja.

Kmalu za tem so Japonci brez svarila odprli ogenj proti našim enotam, nastavljenim v vasch blizo Spaska. Streljali so s strojnicami in topovi. Naše čete so se pričele umikati, ne da bi oddale en sam strel. Naše poveljništvo je obvestilo japonsko poveljništvo, da se naši oddelki umikajo prostovoljno in zahtevalo je od Japoncev, da ustavijo nepotrebno krvolitje. Kljub temu so Japonci prodirali naprej, naše čete so se umikale, ne da bi se spustile v bitko. Dne 6. aprila smo se umaknili iz Svinga. Dne 5. aprila je minister za zunanje zadeve protestiral pri japonski vladi proti taki akciji od strani japonskega poveljništva."

ARBUCKLE OPROŠČEN.

San Francisco, Cal. — Tretja sodnijska obravnava proti kinematografskemu komiku Roscoe Arbucklu je končala v sredo zvečer z oprostitvijo komika. Porota je razpravljala komaj eno minuto. Arbuckle je bil obtožen, da je zakrivil smrt igralke Virginije Rappove. Pri prvih dveh obravnavah se ni mogla porota zediniti. Arbuckle misli zdaj nadaljevati svojo igralsko karijero.

VREME.

Chicago in okolica: V soboto nestalno in mrzlo. Severnovzhodni in severni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 42, najnižja 36. Solnce izide ob 5:12, zaide ob 6:28.

WASHINGTON JE ZADOVOLJEN Z NASTOPOM ČIČERINA V GENOVI.

Washington, D. C. — Uradni krogi v Washingtonu se izražajo ugodno o sugestiji ruskega sovjetskega zastopnika Čičerina v Genovi glede splošnega razoroženja. Dalje pravijo, da je takoj prva seja konference potrdila stališče ameriške vlade, ki je bila izjavila, da bo genovska konferenca bolj politična kot ekonomska.

KOZAŠKI ATAMAN V NEPRIJETNIH KLEŠČAH.

KJE SO NJEGOVE ARMADE DOBILE ODEJE, PŠENICO, SPODNJO OBLEKO IN BLAGO?

To nepričakovano vprašanje mu je bilo zastavljeno v odvetniški pisarni David W. Kahna.

New York, N. Y. (Federated Press. H. Gofrey). — "Kje so vaše armade dobile odeje, pšenico, spodnjo obleko in blago?"

To vprašanje je bilo zastavljeno Gregor Semijonovu, kozaškemu mesarju v teku izpraševanja v pisarni David W. Kahna, 120 Broadway, odvetnika za razsodbo pri bankrotnem postopanju, da se dožene sedanje premoženje sibirskega briganta, od katerega upa neka newyorška tvrdka iztirjati pol miljona dolarjev, katere je sodišče priznalo nji kot odškodnino za blago, ki so ga ukradli Semijonovi banditi. Kozaški načelnik je malo pomislil. Po tem je pa rekel — njegov odgovor je bil preložen v angleščino.

"Na to vprašanje je težko odgovoriti, toda jaz mislim, da so nekaj dale Združene države, nekaj pa velika Britanija."

"Ali samo mislite, ali veste?"

"Jaz to vem", je odgovoril Semijonov, "ker sem bil obveščen."

"Obveščen, po komu?"

"V Omsku, tam so bili komisarji tujezemskih vlad, ki so me obvestili — in naravno sem vedel, čigavo obleko so nosile moje armade."

Na takšen način — in ironičen dosti, in v času postopanja, da se iztirja dolg — se je odkril fakt, da so Združene države, ko so izjavljale svojo "vojaško nevtralnost", dajale reči, da je bilo mogoče najbolj brutalnemu nestvoru v moderni zgodovini terorizirati po cele sibirske pokrajine, mučiti, bičati, moriti in sežigati može in otroke in onečaščati žene.

Večkrat in večkrat se je slišal glas, da so bili Semijonov in Kolčak in drugi vojaški pustolovci v Rusiji financirani in opremljeni saj deloma od Francije, Anglije in Združenih držav. Vselej, kadar so veliki in dobri ljudje se ponižali tako daleč, da so to vzeli na znanje, so se postavili v pravično in svetohlinsko pozo in jezik je bil previdno izbran, da so tajili, da Združene države podpirajo sibirske ljudi izven zakona ali protirevolucijonarje.

Ko se je govorilo o zaseženju in ropanju, v teku katerega je bilo ukradene kožuhovine in volne Youroveta Home in Foreign Trading kompanije za približno $475,000 po Semijonovih četah, je Semijonov komaj skomignil s svojimi veliki ramami, nabral je svoj tolsti obraz v muzanje in je rekel na kratko, da je to delal vsakdo ob onem času v Sibiriji. Če je pa katera njegovih čet to izvršila, ni on odgovoren za dejanje, ampak krivda odpade na njegove podčastnike.

Ko je neki časnikarski poročevalec vprašal Semijonova, kako sodi o obtožbi generala W. S. Gravesa, poveljnika ameriških čet v Sibiriji, ki pravi, da je bil on samo bandit in brigant, je izginil smehljaj z obraza kozaškega atamana, ko je dvignil obrvi in odgovoril:

"Kako so mogli name gledati v taki luči, ko sem bil podpiran v mojih operacijah od Velike Bri-

(Dalje na 3. strani.)

Rusija zavrže poniževalne pogoje.

Poročilo ententnih veščakov, da se Rusija vpreže v sistem kapitulacij kakor Kitajska in Turčija, je naletelo na energičen odpor pri sovjetskih delegatih. Branting iz Švedske se je pridružil Čičerinu za splošno razoroženje. Lloyd George je tudi izjavil, da bo zahteval "dolgo premirje" v Evropi. Francozi postajajo nervozni. Delegatje malih držav so nezadovoljni.

Genova, 13. apr. — Ruski delegatje izjavljajo, da je Sovjetska Rusija pripravljena dati finančne garancije, ki jih zahtevajo zavezniki, nikdar pa ne sprejme pogojev, ki posegajo v suverene pravice ruskega ljudstva. Čičerin je poslal ententni načrt za "rekonstrukcijo" Rusije v Moskvo in 24 ur preteče, predno dobi odgovor. Delegatje imajo praznik v nedeljo in pondeljek.

Genova, 13. apr. — "Secolo" poroča, da Lenin pride v Genovo kakor hitro pride ekonomska konferenca v pravi stadij. Poincare pride mogoče prihodnji teden.

Genova, 13. apr. — Viharni prizori se spet pričakujejo jutri, ko Čičerin v imenu Sovjetske Rusije odgovori na poročilo ententnih veščakov glede ruske rekonstrukcije. Poročilo je drastično. Ententa zahteva sistem kapitulacij za Rusijo kakršen je bil v Turčiji pred vojno in kakršen je na Kitajskem za Evropejce.

Ruski delegatje so včeraj ves dan zborovali v svojem hotelu v Santa Margheriti in razpravljali o načrtu. Čičerin je dejal snoči, da o gotovih točkah, zlasti glede financ se da razpravljati, toda o večini točk absolutno ne sme biti govora, ker Rusija jih nikdar ne sprejme. Ako Rusija podpiše takozvane justične klavzule, tedaj je konec njenega suverenstva in postane druga Kitajska. Dotične klavzule določajo, da ruska sodišča ne smejo soditi nobenega inozemca v Rusiji, dokler ga ne izroči konzul dotične države ruskim oblastem. To velja tudi za politične zločince, to je za protirevolucijonarne hujskače, ki bi imeli na temelju teh pogojev proste roke v Rusiji. Veščaki dalje priporočajo, da Rusija upelje pravosodni sistem kakršen je v navadi "v civiliziranih zapadnih državah." To je direktno poseganje v notranje zadeve Rusije in rušenje sovjetske strukture.

Poročilo veščakov se deli v dva dela. Prvi ima naslov "likvidacija preteklosti", drugi pa "rekonstrukcija Rusije". Prvi del se bavi z ruskimi dolgovi in priporoča, da Sovjetska Rusija se zaveže plačati ne samo vseh javnih dolgov, ki jih je naredil car, temveč tudi vse privatne dolgove. Celo ruski emigreji (plemiški in kapitalistični begunci) smejo tirjati odškodnino za izgubljena imetja. Dolgovi, narejeni od leta 1914., torej med vojno, se brišejo, toda Rusija mora plačati za pokritje teh dolgov gotovo vsoto, katero določi posebna komisija, ki se izvoli na konferenci. Potem je točka, ki se peča z izdanjem bondov za Rusijo v svrho dobave kredita.

Ruski delegatje imajo svoj lastni načrt rekonstrukcije, katerega predložijo namesto ententnega. Tedaj pride konflikt. Angleži upajo na kompromis in so svetovali Čičerinu, da si naj vzame dovolj časa za študiranje načrta. Nihče, izvzemši Francozov, ne pričakuje, da Rusija sprejme poniževalne ententne pogoje.

Včeraj so Nemci povzročili prasko na seji finančnega odbora, ko so se dotaknili odškodnine. Nemški finančni minister Remes, član tega odbora, je rekel, da je Nemčiji nemogoče balancirati bičej vsled težkega bremena odškodnine. Picard, francoski delegat, je takoj vstal in dejal, da se ne sme niti ziniti ničesar o odškodnini. Angleži in Italijani so posredovali in izgladili spor.

(Dalje na 3. strani.)

HOOVER NAS JE ZOPET REŠIL.

PRED KOM? — NO, PRED STRAŠNO ZAROTO!

Pomislite, sam predsednik trgovske zbornice se je primaknil za neke vrste priznanje Rusije!

Washington, D. C. (Federated Press. L. Todd). — Herbert Hoover je nas zopet rešil! To pot nas je obvaroval pred spletkarenjem v interesu boljševikov in spletkar ni bil nihče drugi kot Joseph H. Defrees, predsednik trgovske zbornice Združenih držav.

Defrees je šel v Belo hišo, da vpraša predsednika Hardinga, da se izreče za neke vrste priznanje Rusije, pod katerem bi bilo mogoče ameriškim bankirjem dobiti trdna tla v Rusiji za trgovino. Prišel je pred predsednika v interesu organiziranega biznisa in ker je bila njegova duša polna strahu pred zaključki genovske konference.

Toda Warren Gamaliel se ni nakajal v slabem položaju. Slišal je o Rusiji, toda poznal je bistroumnega fanta, ki zanj uravnava že dolgo časa ruske afere. Poslal je po fanta, ki razmišlja o ruskih zadevah, po Hooverja.

Govorili so dolgo in vljudno. Defrees je pokazal na Genovo, na preteklost Lloyd Georga, ki je vedno pripravljen s peresom podpisati pogodbo, ako gre za koncesije. Naslikal je, da delo v ameriških tovarnah počiva, na znižano nakupovalno moč ameriških farmarjev in delavcev. Sugestiral je, da je zdaj prišel čas, da praktični ljudje pazijo na ruski trg. Boljševizem ni napravil škode zapadni Evropi, ki se nahaja pred vratmi Rusije. Še toliko manj bo škodoval Ameriki, kajti prvo navdušenje se je poleglo, lakota je pa izvršila svoje delo. Združene države bi se morale potegniti za rusko trgovino. Rusija se ne maje zaradi anarhije, ravno tako ne preživlja svojih noči v politični mrzlici. Rusija ima sposobno vlado in prav rada dovoli ameriškim biznismanom, da konkurirajo z britskimi, nemškimi in francoskimi biznismani. Toda brez priposnanja se ne more ničesar storiti.

Pisarniška mačka je poročala, da se je Harding popraskal za ušesi, premaknil je svojo smotko in pozorno pogledal Hooverja, na kar je gledal skozi okno, ko je opazil, da Herb ni z njim.

Hoover je posvaril Defreesa, da ni zdaj čas, da se dajo ameriški biznismani imeti za norca od rdeče propagande. Svet je varen za privatno lastnino, ker Amerika ni hotela napraviti pogodbe z boljševizmom. Dobro delo se mora še naprej izvajati. Moskva ne sme samo obljubovati. Položiti mora poroštvo ravno tako, kot je Julius prisilil Galee, da so izročili talce, da bo spoštovala napravo privatne lastnine odzdaj naprej. Če se to ne zgodi bo civiliziran svet izpodkopan.

Defrees je priporočal, ako bi se Združene države pogajale z Leninom, bi se mogoče dosegla demobilizacija rdeče armade, dosegel bi se tak globok mir, da bi bilo mogoče takoj ameriško blago postaviti na trg centralne Evrope, Rusija bi bila pa sama bolj vesela ameriškega blaga kot ameriških groženj o kazni. Zakaj naj Amerika stoji na strani in gleda,

(Dalje na 3. strani.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE-NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto. $2.50 za pol leta in $1.25 za tri mesece; Chicago $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri mesece, in za inozemstvo $6.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5 per year; Chicago $6.50, and foreign countries $6.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v zklepanju n. pr. (March 31-32) poleg vsega imena na naslova pomeni da vam je o tem času potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

JAPONSKE "ZMAGE".

Zdi se, da so Japonci prav malo spremenili bojno taktiko od rusko-japonske vojne, ko so japonske torpedovke napadle rusko brodovje v sibirskih vodah, še predno je bila vojna oficijelno napovedana, kajti poročila o napadu japonskih čet na vojaške oddelke Daljnovztočne republike pri Spasku v Sibiriji niso nič kaj pohvalna za Japonce.

Iz Tokija so sicer poročali takoj prvi dan po tem napadu, ki ne dela časti napadalcu, o veliki "zmagi" nad četami Daljnovztočne republike.

Brzojavke, ki so prišle iz Čite, glavnega mesta Daljnovztočne republike, povejo jasno kot beli dan, kakšna je bila japonska "zmaga" nad republičanskimi vojaškimi oddelki pri Spasku. Poveljnik čet Daljnovztočne republike je obvestil poveljnika japonskih čet, da se umakne prostovoljno in brez boja. Japonci so pa pričeli iz bližine streljati s topovi in strojnicami na umikajoče čete Daljnovztočne republike, ki pri umikanju niso oddale enega strela proti Japoncem.

To je bila res "junaška zmaga". Še nekaj takih zmag in značaj japonskih armadnih poveljnikov bo odkrit pred vsem svetom, tako da bo civilizirani svet res pričel ugibati, med kakšne vlade naj prišteva japonsko vlado, ako ne pošlje svojih generalov, da še pri divjakih ni taka bojna taktika v navadi.

Vlada Daljnovztočne republike je sicer protestirala proti temu činu v Tokiju. Koliko je zalegel ta upravičen protest, pa pokaže bodočnost.

KADAR ZMANJKAJO ARGUMENTI, JE NEKATERIM TUDI NERESNICA DOBRO DOŠLA.

Premogovniški podjetniki se love zdaj za vsako bilko, da dokažejo, kako strašno jih je terorizirala organizacija rudniških delavcev. Prav nič ne dajo na to, ako se pri argumentiranju prav daleč oddaljijo od resnice, da le argumenti služijo njih namenu.

Pred zborničnim odsekom za delo, ki zdaj preiskuje razmere v premogovniški industriji, je bil zaslišan tudi tajnik organizacije premogovniških podjetnikov v državi Indiani. O njem govore, da je bil nekoč, že davno, davno predsednik mednarodne unije. Zdaj seveda služi podjetnikom, kakor služi mnogo drugih takih delavskih psevdovoditeljev, ki so s pomočjo delavstva splezali navzgor iz nižin, v katerih bi ostali, da jih ni delavstvo dvignilo na površje. Ta zastopnik premogovniških podjetnikov je izjavil, da je bilo v Indiani 313 hipnih stavk. S svojo trditvijo je hotel dokazati, da organizirani rudarji uganjajo, kar hočejo in gorje podjetniku, ki ne pleše po njih željah. Izjava je bila umerjena za javnost, da se organizirani rudarji prikažejo kot teroristi, ki strahujejo podjetnike.

Njegova izjava seveda ni dolgo držala, kajti zaslišan je bil tudi predsednik enajstega distrikta rudarske organizacije U. M. W. of A. V enajsti distrikt pa pripadajo rudarji, ki delajo v rudnikih v Indiani. Zaslišan je bil torej človek, ki je natančno vedel, kaj se godi v tem distriktu in kaj se je zgodilo v tem distriktu v teku zadnjega leta.

Predsednik enajstega distrikta je izjavil, da ni bilo 313 stavk, ampak bilo jih je samo štiri in trideset. Tej izpovedi je dodal, da je v pogodbi zapisano, da se kaznuje vsak rudar za vsak dan neopravičene stavke z enim dolarjem denarne globe, ki jo določi skupen odbor, obstoječ iz rudarjev in podjetnikov. Ampak teh nelegalnih stavk je bilo samo sedem in dvajset, kar govori, da so bili rudarji v sedmih slučajih upravičeni do stavke.

Njegova izpoved dokazuje, da v rudnikih, v katerih delajo organizirani rudarji, ni vpostavljen terorizem, kakor bi bil rad dokazal tajnik podjetniške organizacije. Prav narobe je. V takih rudnikih vlada red, kot ga določa pogodba. Nered in terorizem vladata tam, kjer niso nastavljeni organizirani rudarji. Ne izvajajo ga pa rudarji, ampak podjetniki in od njih nastavljeni viški uradniki. Kdor ne verjame, da je tako, naj vpraša rudarje, ki delajo v "odprtih" rudnikih. Neki rudar je nekoč vprašal, po koliko bo prejel od tone plačila. To vprašanje je zadostovalo, da je bil takoj odpuščen.

Ali ni to podjetniški terorizem?

SLIKE IZ NASELBIN.

Chisholm, Minn. — Spomlad se bliža, zelenelo bo. Vsaka ptica, ki se vrača iz daljnega juga poišče svoje gnezdo, a mi, ki smo prišli čez širni ocean v to novo deželo, bi tudi obiskali svoj dom, da ni preoddaljen. Vendar bi se lahko nekako opomogli, če bi imeli svoj Narodni dom, ki naj bi bil last vseh tu živečih Slovencev in bi se v njem počutili kot nekako doma. Tak dom bi bil nekako središče za vse rojake, kjer bi se shajali ob prostih urah in se pomenili ter sklepali za korist Slovencev na Chisholmu.

Zadnje čase je nastalo precej govorjenja in s tem tudi zanimanje za dom. Prepričan sem, da ga bomo imeli, samo če bi se društva zanimala in izvolila vsako nek odbor, ki naj bi započel stvar.

Kako potreben nam je tak dom, se je zopet pokazalo, ko bo slovenski dramatični in pevski klub Triglav priredil zabavo v nedeljo dne 23. aprila (glejte oglas), in jo nimamo zato primerne dvorane. V Finski dvorani ni nikake potrebne priprave za prireditev igre, zato je v takih slučajih treba vse skupaj kje si izposoditi in prevažati, kar seveda povzroča velike stroške, ki bi jih ne bilo treba, ko bi imeli svoj dom.

Posrečilo se nam je dobiti šolsko dvorano za to zabavo, kamor ste povabljeni vsi Slovenci in Slovenke na Chisholmu in okolici. Po programu bo to ena najbogatejših zabav, kar jih je še imelo slovensko občinstvo na Chisholmu, kajti naši pevci in pevke se bodo potrudili, da nam bodo kar najbolje zapeli in ravnotako bodo naši igralci in igralke se bodo v drami "Razvalina življenja" potrudili po svojih močeh čimbolje vprizoriti igro.

Igra "Razvalina življenja" je ena najboljših dram, kar jih imamo Slovenci. Godi se v mali vasi na Slovenskem in nam predstavlja ljudi, ki jim je uničeno življenje radi nesrečne ljubezni in prisiljene ženitve. Igra je polna resnih prizorov in globokih misli, zato ne bo nikomur žal, ako bo plačal tiste cente našemu klubu, ki je pripravljen žrtvovati ves čisti dobiček prireditve v prid Narodnega doma. Upamo, da se bodo dobili možje, ki bodo započeli s to stvarjo. Naš klub je pripravljen v ta namen še več prireditev napraviti v korist potrebnega doma.

K obilni udeležbi vabi Slovenski pevski in dramatični klub Triglav. — **Frank Furlan**, tajnik.

La Salle, Ill. — S tem imenom se vidi jako pogosto dopis v Prosveti, kajti naselbina La Salle ima tudi zunaj mesta več naselbin, v katerih so nastanjeni Slovenci, katerih skupno zbirališče je vseeno La Salle in se radi ponašajo tudi oni, da so lasalčanje. Ponosni smo na naš Slovenski dom in ko človek gre mimo vogala prve ceste in Crossot ulice, nedvomno zapazi napis "Slovenski dom." Rojaka se poloti nekak ponos ob tem pogledu in je zadovoljen, da se tudi po njegovih žilah preteka slovenska kri, taka kot naprednih Slovencev v La Sallu, ki so bili zmožni proti vsem zaprekam postaviti krasno narodno ognjišče za La Salle in okolico.

V teh prostorih bo priredilo dramatično društvo Soča igro na velikonočno nedeljo.

Delavske razmere pri nas se niso dosti spremenile, razven da smo dobili še stavko premogarjev, ki je seveda stoodstotna. Človek, ki ne čita listov, bi skoro ne vedel, da imamo v okolici in La Sallu stavko premogarjev. Vse je tiho in mirno kakor bi bil praznik skozi sedem dni v tednu.

Kruta smrt nam je to leto že pobrala precejšnje število rojakov, vzela nekaterim prej zadovoljnim ženam može in več otrokom roditelje, da se bodo morali sedaj sami boriti za življenski obstanek.

Dne 2. aprila je v naši naselbini preminul John Seljak, doma nekje na Štajerskem, v starosti 55 let. Bil je premogar in zapušča ženo s 4 hčerami od starosti 10 do 16 let.

Pokojnik je bil neomahljivega prepričanja, v svoji veri ni omahoval in tako ostal do smrti. Pri društvu ni bil nobenem. V veliko korist bi bilo sedaj vdovi, toda pokojnik ni zaupal, misleč, da bi ga nekega dne vrgli iz organizacije radi neplačanega asesmenta, kar pa ni vse njegova krivda. Slovenci smo bili že pogosto zapeljani od lastnih rojakov in od tujcev, da je končno mnogi že izgubil zaupanje v svoj narod.

Nekaterim članom tukajšnje slovenske cerkve pokojnik ni bil posebno ljub, kar se je tudi pokazalo pri pripravah za pogreb. On v resnici ni sipal z dolarji pri kolektah za cerkev, zakar je tudi imel vzrok, ker je vedno le bolj slabo služil. Imel je precej veliko družino, bil takoreko pohabljenec, kljub temu je redno pošiljal svoje otroke v šolo, ne da bi prejemal kako pomoč od dobrodelnih družb.

Ko so pobirali pred 15 leti za prvo slovensko cerkev v La Sallu, je tudi Seljak daroval za nek predmet, ki se rabi pri delenju zakramentov. Ob njegovi smrti je šel nekdo v imenu vdove vprašat rev. Šalovana, če bi ga hotel pokopati po cerkvenem obredu na željo vdove. Reverent se je menda potrudil do rojakov v naselbini in naletel ravno na zagrizenega vernika, ki je bil ob enem Seljakov nasprotnik. Ta je odsvetoval, da bi se pokojnika pokopalo po katoliškem obredu, ker ni nikdar ničesar žrtvoval za cerkev.

Končno se je zavzela lokalna organizacija U M. W. of A. in najela svečenika baptistovske cerkve. Mož je še napravil pokojniku lep govor po njihovi šegi in ga spremil na mirodvor.

Imeli smo torej zopet lepo priliko spregledati, da zastopniki katoliške cerkve prav nič ne spoštujejo njene nauke, temveč jim je samo za denar. Vse hočejo prej vedeti o mrliču, predno ga pokopljejo in če jim ni vedno sledil, tedaj ni zaslužil, da se ga pokoplje, čeravno je včasih tudi žrtvoval zanje. Zato si pa bomo zapomnili rev. Šalovana, ko bo zopet razposlal po naselbini kuvertice za Veliko noč. Ali bo tudi tedaj dal preiskati, komu se sme poslati in komu ne? Ko bo prišel zopet po naselbini z nabiranjem prostovoljnih prispevkov za vzdržavanje cerkve, se spomnimo, da takrat ko bi bil lahko zaslužil in pomagal cerkvi, je rekel, da obžaluje, ker ne mara. Tudi mi mu recimo ob slučaju kolekt, da obžalujemo, ker ne maramo, tako da bo vrženo poleno priletelo njemu nazaj pod noge. — **Thos. Kralj.**

Waukegan, Ill. — Komur ni znana tukajšnja okolica bi morda mislil, da sta Waukegan in okolica dve, drugo od drugega precej oddaljeni mesti. V resnici ni tako, kajti loči ju samo Deseta cesta. Vsled tega imamo Slovenci v teh dveh mestih skupna društva, pripadajoča k raznim jednotam. Lastujemo skupno Slovenski narodni dom in Zadružno prodajalno, prirejamo skupno veselice v prid domu in podpornih društev, skupaj imamo žalostne in vesele ure in prepire, katerih pa je sedaj redko opažati, ker smo mirnega značaja in potrpežljivi ter znamo vsako stvar rešiti mirnim potom.

Kar se tiče podpornih društev smo menda na stopinji kot se sploh more doseči, društev vseh bo skoraj preveč. Na političnem polju pa smo prav na nizki stopinji kot sploh moremo nizko biti. Zakaj? Smo sicer precej goreči za politiziranje, toda ne v pravem času. Delavci pri nas menda nismo zmožni, da bi si postavili kandidata pri občinskih volitvah, da bi zastopal delavstvo. Dosedaj smo volili onega, ki se nam je ponudil in še čudno, da se kdo Slovencev zavzame, da nas zastopa.

Dne 18. aprila bodo občinske volitve za mestne svetovalce v North Chicagu. Kandidira rojak Frank Arbar za mestnega svetovalca in od tukajšnjih rojakov se pričakuje, da bodo za njega oddali svoje glasove, saj ako ga izvolimo, bo gotovo, tudi on za nas deloval kolikor bo v njegovi moči. Njegov namestnik v volilni bitki bo Poljak, ki pa kolikor vemo, je malo naprednega duha, če je kdo pozabil, naj se spomni na preteklost.

Gospodarsko smo še precej trdni, kar se opaža posebno na S. N. domu. Precej povoljno se gospodari, kajti vsako leto se odbriše par tisočakov dolga in povrhu se tudi vedno kaj popravi in preuredi ali kupi kaj potrebnega za opravo, kljub slabim današnjim razmeram.

Zadružna prodajalna do sedaj ni imela povoljnega uspeha, kar pa je krivda nas vseh. Pri takih podjetjih je treba mnogo izkušenj in te se pridobivajo dan za dnem, tako da bo pravi napredek prišel tedaj, ko bomo imeli dovolj znanja o takem podjetju. Delničarji in odjemalci se tudi premalo zavzemajo za svojo trgovino. Vsak gre in kupi kjer dobi ceneje. Nekaj imajo sicer prav v tem oziru, kajti vsak mora danes premisliti, kako bo obrnil svoj denar. Vendar je treba pomisliti, če bi vsi delničarji kupovali svoje potrebščine v svoji trgovini, da bi prejemali dovolj cenejše in boljše blago kakor kje drugje, povrhu pa bi še imeli dobre dividende. Podjetje kot je zadružna prodajalna mora biti nepristransko, ne glede na mišljenja svojih odjemalcev. Zato delujmo skupno za naše podjetje.

Direktorij za leto 1922 se je, kolikor je dosedaj razvidno, zavzel, da bo z vsemi svojimi močmi deloval za napredek trgovine. Gotovo pa je, da če se le ti zavzamejo za napredek, da ne more še biti pravega uspeha. Vzemimo za vzgled Fince. Tudi oni so imeli vsakovrstne zapreke, toda danes jako dobro napredujejo. Požrtvovalni so bili in trdno voljo imeli, zato so toliko napredovali.

Tudi mi lahko kaj takega dosežemo. Pomagajmo odboru in vodju trgovine z dobrimi nasveti in s kupovanjem izključno v naši trgovini, druge pa pustimo, naj kupuje pri njih kdor hoče.

Dne 22. aprila to je v soboto ob pol osmih zvečer je sklicana trimesečna seja delničarjev. Vrši se v S. N. D., kamor pridite vsi do zadnjega. Naj nikdo ne izostane, kajti prisostvovanje takim sejam je v korist podjetju. O poslovanju boste slišali ustmeno na seji od vsakega direktorja, ako boste hoteli. Torej pridite vsi na sejo dne 22. t. m. zvečer. — **J. Artach.**

NE POZABITE,

da priredi jutri, to je v soboto, dne 15. aprila, pevski zbor "Sava" domačo zabavo v dvorani SNPJ., na 2657 So. Lawndale Ave. Začetek zabave ob 8. zvečer. Vstopnina 50c. Znano je, da so bile vse naše prireditve dobro obiskane in udeleženci splošno zadovoljni, isto bo tudi sedaj. Za dobro godbo kakor tudi postrežbo sploh bo kar najbolje preskrbljeno. Pevski zbor "Sava" je bil vedno pripravljen sodelovati pri raznih prireditvah, kjerkoli mogoče, isto bo po možnosti tudi v bodoče, zato pričakuje splošne naklonjenosti našega občinstva. — "Savan".

LISTNICA UREDNIŠTVA.

West Frankfort, Ill. — Prosveto se lahko dostavlja tudi v Rusijo. Pošljite naslov!

SLIKA DANAŠNJE ČLOVEŠKE DRUŽBE.

Chicago, Ill. — 12-letni Louis Moskowitz je stal pred gledališčem na Južni Halstedovi ulici. Po ulici je prišla mlada žena, v rokah je nesla zavoj. Stopala je počasnih korakov in njen obraz je bil truden in resen. "Deček, ali hočeš zaslužiti petnajst centov?" je vprašala neznanka Moskowitza.

"Prav rad, zakaj pa ne?" je odgovoril Moskowitz, ki je računil s tem, da mu bo lahko iti v gledališče.

"Na, tale zavoj nesi v hišo onostran ulice in v drugo nadstropje. Poprašaj po tele ženi," je govorila in mu stisnila bel listek, na katerem je bil napisan naslov, s petnajst centi vred v roko.

Moskowitz je šel. Zastonj je v drugem in prvem nadstropju iskal stranko, katere naslov je bil napisan na lističu. Odločil se je, da nese zavoj na bližnjo policijsko postajo, kajti ko je prišel na ulico, je neznanka izginila.

Na policijski postaji so odprli zavoj in notri so našli pet dni starega novorojenčka. Poleg njega je ležal listek: "Tako sem siromašna, da ne morem preživeti tega maleneka. Prosim, vzgojite ga v židovski veri."

Maleneka so poslali v zavetišče St. Vincenta, policija pa išče siromašno mater.

Ponovite naročnino na "Prosveto."

METEORITI.

Spomlad je tukaj! Oznanja jo ne le ozelenela trata, bratje, zgodnji cvet in vračajoči se ptiči, marveč tudi cena gazolina, ki je poskočila za poldrugi cent.

Pa kaj nas to briga?! Naj se jeze oni, ki imajo avtomobile in se vozijo po spomladanskih sprevozih.

• • •

Vsi dobri krščanski, kapitalistični ljudje pojdejo ta teden k izpovedi, se pokesajo svojih črnih grehov, izrečejo se za ljubezen do svojega bližnjega (delavca) in za pokoro si pristrižejo mastne profite — — — — Ifke h-l! Kes in pokora sta predpisana samo za ubogo nezavedno delavsko paro.

Delavec, kesaj se strašnega greha, ker nisi dal še več profita svojim izsesavačem! Delavec, delaj za nižjo mezdo ali stradaj brez dela, da se — jim bo (tvojim pijavkam) dobro godilo na tem svetu! Kaj se oni brigajo, kako se godi tebi in kje boš ležal po smrti!

• • •

Ruski vnanji minister Čičerin je pokazal v Genovi, da je dober zdravnik. Povedal je, kje boli človeško družbo in kakšna mora biti operacija. Toda drugi konferenčuhi ne marajo zdravnika; oni hočejo mazače, ki samo konferenčijo in mažejo.

• • •

Voliva, Bryan in Kazimir — to je tista trojica!

• • •

Rudarji imajo dober načrt za nacionaliziranje rudnikov. Ni sicer najboljši, toda zaenkrat bi zadostoval. Roditelji, načrta so proti takozvanemu državnemu socializmu. Mi smo tudi.

Toda Kongres ne bo sprejel načrta rudarjev — dokler je v kongresu samo eden Meyer London. Treba je najmanj 300 Londonov v nižji zbornici in 65 v senatu — potem pa bo marsikaj dobrega sprejetega ne samo za rudarje, marveč za vse delavce v Ameriki. V jeseni so volitve za nov kongres. . . .

• • •

Kdo ne bi opeval zmage za demokracijo? — Kdo ne bi navdušeno hural? —

Pomislite samo — ne, saj ni mogoče misliti! Samo tako — ah, stran nesrečna izkušnjava! Uh! Strašno bi bilo — če ne bi bila zmagala demokracija!

Pomislite samo, kaj vse bi bilo, če bi bili recimo Nemci anektirali Ameriko! Vragovi bi nedvomno bili proklamirali odprto delavnico in v splošnem znižali mezde — tako pa, tako pa — zahvaljen bodi Bog smo bili rešeni te nesreče!

• • •

Ataman Semjonov se je prekasno spomnil, da ni prišel v Jugoslavijo, temveč v Ameriko. Čudno, prečudno res, ali resnično. Nekateri caristični klavci spadajo bolj v Jugoslavijo kot v Ameriko, drugi pa narobe. Semjonov vsekakor zavida svojega brata Vrangela, toda še ima priliko, ako ga Amerika posadi na barko.

• • •

Brzojavka poroča, da ruski delegatje v Genovi sede med Jugoslovani in Rumunci. Ako je to res, tedaj kume Pašič gotovo sedi na iglah. Dobro pogodena kazen!

• • •

Ako se Semjonov pošteno razjezi, pojde naravnost v Jugoslavijo.

• • •

Ako ne boste pridni, frkolini tam doli ob kanalu, vas pater našeška z novo kazimirijado! — Fant ima dvesto funtov jeze. Zakolje vas z družbo sv. Mohorja. Look out!

• • •

Za proletarca je vsak dan veliki petek. Kapitalisti pa imajo vsak dan veliko nedeljo. To je tista razlika.

• • •

Ko je pred leti ruski car Nikolaj (naj v miru počiva!) potoval po Evropi, je policija povsod pred njim gonila ruske revolucijonarje, da mu niso prišli blizu.

Danes so ruski revolucijonarji prišli na konferenco v Genovi — in policija pregnala ruske aristokrate, pristaše nekdanjega carja, iz njihove bližine.

Tako se spreminja svet. Počasi — seveda — ampak sigurno se spreminja. **K. T. B.**

Dohodnina za državo New York.

Prijava in plačilo zapadeta dne 15. aprila.

New York. (Jugoslovanski Oddelek F. L. I. S.) Dohodninski davek države New York (New York State Income Tax) za leto 1921. zapade v plačilo dne 15. aprila. Napovedi o dohodku tekom leta 1921. (returns) treba vložiti najkasneje do istega dne. Dolžni so plačati ta davek vsi ljudje, ki stanujejo v državi New York, kakor tudi oni, ki dobivajo popolnoma ali deloma svoje dohodke iz virov znotraj države New York, Na pr. osebe, ki sicer stanujejo v New Jersey ali so zaposlene oziroma imajo svojo obrt v New Yorku, morajo tudi plačati to dohodarino. Napoved o dohodku morajo vložiti samci, ki so l. 1921 zaslužili $1000, ali več, in poročene osebe, katerih dohodek je znašal vsaj $2.000. Davkoplačevalci prijavljajo svoj dohodek s tem, da izpolnijo posebni formular (return blank), pripravljen od državnega dohodninskega urada. Ravno kakor v slučaju federalnega dohodninskega davka, mora davkoplačevalec osebno podpisati svoj "return" in javni notar ali državni davkar (state tax collector) mora potrditi ta podpis.

Odbitki glede državne dohodarine so isti kot lansko leto. Dočim je federalni dohodninski zakon višal odbitek za poročene osebe od $2,000. na $2.500. in za odvisne osebe od $200. na $400. za vsako, je državni dohodarinski zakon ostal isti kot poprej; $1.000. za samce, $2.000. za poročene osebe in po $200. za vsako odvisno osebo (nedoletne otroke in druge.)

Ves dolžni davek treba plačati takoj ob prijavi dohodka. Dolžni davek znaša eden od sto od čistega obdačljivega dohodka (t. j. od čistega dohodka odštevši odbitke.) Vsi čeki in money orders naj bodo plačljivi na ime: State Tax Commission. Poštne znamke se ne sprejemajo v plačilo. Napovedi se vložijo in davek se plača pri vsakem okrožnem uradu državnega dohodarinskega urada (State Income Tax Bureau) ali pa se pošljejo po pošti na: State Tax Department, Income Tax Bureau, Albany, N. Y.

Razun države New York je še desetero drugih držav, ki pobirajo državno dohodarino, namreč: Delaware, Massachusetts, Mississippi, Misouri, New Mexico, North Carolina, North Dakota, Oklahoma, Virginia in Wisconsin. Odredbe in plačilni rok so različni v posameznih državah. Država New York pa je edina, kjer napovedi in davek zapadeta dne 15. aprila.

KOZAŠKI MESAR JE "SUH."

New York, N. Y. — Kozaški ataman in mesar, Semijonov je pripeljal s sabo tudi lepo družico, da govori zanj o stvareh, o katerih ne mara govoriti načelnik sibirskih banditov. Tako je zdaj njegova boljša polovica izjavila, da sta oba suha kot "poper." Ko sta prišla v Kanado, je njen soprog imel $1,800, ona pa $1,300. Ta denar, pravi kozakova žena, sta že pognala in pri "prijateljih" v New Yorku sta že izposodila tri tisoč dolarjev.

Ali niso taki ljudje v javno nadlego?

NACIJONALIZEM TVORI NEVARNOST ZA CIVILIZACIJO.

New York, N. Y. — Norman Angell, britski publicist, je na svojem zadnjem predavanju rekel: "Lahko je Američanom videti, da v Evropi ugroža nacijonalistična pobesnelost civilizacijo. Ali Američani ne vidijo, da ravno tista strast destruktivne evropskega nacijonalizma ugroža težko ameriško družbo.

Povdarjal je, da nacijonalizem ovira razvoj boljšega gospodarskega in socijalnega sistema. Opozoril je poslušalce na dejstvo, da smo v vojnem času lahko producirali vse, kar smo potrebovali. Oblačili smo vojake in jih nasitili, zdaj pa ne moremo tega storiti za delavce. Brezposelnost v vojnem času je bila nepoznana reč, zdaj je pa pred vprašanje brezposelnosti in ne moremo ga rešiti.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press).

Generalna simpatiška stavka se pripravlja v Lawrenceu, Mass. Na shodu strokovno organiziranih delavcev, ki se je vršil 9. aprila, so govorniki pozivali unije, da demonstrirajo svojo solidarnost s stavkajočimi tekstilnimi delavci s štiriindvajseturno generalno stavko. Delavci so se odzvali in sklenjeno je bilo, da unije glasujejo o predlogu za generalno stavko. Ako bo predlog sprejet, bodo voditelji določili dan stavke, mogoče prvi maj. Prihodnjo nedeljo se vrši v Lawrencu velik javni shod in obhod delavcev po mestu.

10,000 livarjev in strojnikov je zastavkalo v San Franciscu v protestu zoper desetodstotno znižanje mezde. Prizadete so le tiste delavnice, v katerih je bila znižana mezda.

DEŽEVNI NALIVI SO POVZROČILI POPLAVO NA MNOGIH KRAJIH.

Chicago, Ill. — Poročila iz raznih krajev Združenih držav pripovedujejo o silnih vrtinčastih viharjih, ki so uničili nekaj človeških življenj, veliko oseb ranili in napravili ogromno škodo. Viharji so bili spremljani s silnimi deževnimi nalivi. Tudi v Chicagu je lilo par dni in na tisoče kleti je bilo poplavljenih. Celo tiri na illinoijski centralni železnici so bili na mnogih mestih pod vodo in vlaki so imeli veliko zamudo. Reka Calumet je na nekaterih krajih prestopila svoje bregove in se razlila v nižave. Reka Des Plaines, ki je poleti tako nizka, da jo majhni otroci prebredejo povsod, se je spremenilo v veliko deročo reko. V Oak Parku so morali ljudje na nekaterih mestih bresti vodo do kolen, da so prišli domov.

Stevens Point, Wis. — Reka Wisconsin je prestopila svoje bregove in je poplavila na tisoče akrov ozemlja. Nekateri farmarji so popolnoma odrezani od vseh komunikacij. Njih hiše in poslopja štrle iz vode kot stave na kolih v prazgodovinski dobi. Cesta blizo zapadne mestne meje je osem čevljev pod vodo. V papirnicah in drugih tovarnah v centralnem Wisconsinu ne delajo. Deževni nalivi so zaključili s sneženim viharjem, ki je divjal ves dan.

Madison, Wis. — Poplava v Wisconsinu je velika. V Portagu grozi nevarnost prebivalcem na bregu. "Frenchtown" pri Oconto je pod vodo. V Maronettu je bil ustavljen železniški promet. Iz Oshkosha poročajo, da je na tisoče akrov pokrajine pod vodo.

Peoria, Ill. — Reka Illinois je tako silno narasla, da so stanovniki v East Peoriji pripravljeni bežati vsakčas.

Springfield, Ill. — Obrežni jez pri Beardstownu je počil, ki je skozi šest dni vzdržal silni pritisk vode.

Reka hitro narašča pri Meredosiji in parnik illinoiske mornarske rezerve dovaža vreče polne peska, s katerimi pojačujejo obrežni jez.

Ottawa, Ill. — Poplava je izpodplula začasni most, ki služi pri gradnji jeza in vrat na otoku Bell.

Japonske brutalnosti v Sibiriji.

Riga, 13. apr. — Iz Čite preko Moskve poročajo, da so Japonci streljali na delegacijo ruskih častnikov in vojakov, ki so bili poslani v Brusivko, da konferirajo z Japonci. Trideset Rusov je bilo ubitih. Poveljnik ruske delegacije je prosil japonskega poveljnika, naj mu dovoli umaknitt se, toda Japonci so nadaljevali streljanje. Rusi niso oddali niti enega strela. Pozneje so japonski vojaki zapustili Brusivko, katero so okupirale vzhodnosibirske čete.

Ruski delegatje položili venec na Mazzinijev grob.

Genova, 13. apr. Ruski sovjetski delegatje Čičerin, Litvinov, Krasin, Vorovskij in Joffe so včeraj posetili grob slavnega italijanskega revolucijonarja Mazzinija in položili nanj venec. Rusi so izjavili, da Mazzinijev duh je z ambicijami ruske sovjetske republike. Rumunski ministrski predsednik Bratjano je tudi položil venec, rekoč, da njegov oče in strica sta bila v Mazzinijevi tajni revolucijonarni organizaciji karbonarjev. Mazzini je pokopan v Steglianu, predmestju Genove.

NADALJNE DELAVSKE ZMAGE.

Socialistični in farmarsko-delavski župani in občinski odborniki.

Sheboygan, Wis. — (Federated Press.) — Tukaj so bili izvoljeni štirje socialisti v občinski odbor pri volitvah zadnji torek. Zmagovalci so: Charles Haack, John Russ, Herman H. Hinze in A. W. Kuerther. V peti, šesti, sedmi in osmi wardi so zmagali socialisti. Vse nasprotne stranke so bile združene.

Kiel, Wis. —(Federated Press.) — Tu sta bila izvoljena dva socialistična občinska odbornika (aldermana) in eden supervisor. Drugi socialistični kandidat za supervisorja je dobil enako število glasov kakor njegov nasprotnik.

Rhinelander, Wis. — (Feder. Press.) — Socialistični župan Sam Perriner je bil ponovno izvoljen z veliko večino, čeprav so bile vse nasprotne stranke združene na enem tiketu.

Marinette, Wis. — (Federated Press.) — W. R. Shoemaker, urednik tukajšnjega delavskega lista in kandidat Farmer-Labor Party, je bil izvoljen županom tega mesta z večino 1130 glasov.

Belleville, Ill. —(Feder. Press.) — Vsi kandidatje farmarske delavske stranke so bili izvoljeni pri lokalnih volitvah v tem mestu. Delavci imajo večino v mestnem svetu.

Arkansas City, Kans. — (Fed. Press.) — George McIntosh, vpokojen železniški strojevodja in farmarsko-delavski kandidat, je bil izvoljen županom.

Washington, D. C. — (Feder. Press.) — Frederic C. Howe, tajnik Konference za napredno politično akcijo, poroča o rapidnem naraščanju liberalno-farmarsko-delavskega političnega gibanja v Oklahomi, Iowi, North Dakoti, Michiganu, Indiani, Wyomingu, Nevadi, Pennsylvaniji, Marylandu in Texasu.

Kemal v ofenzivi proti Grkom.

Atene, 13. apr. — Iz Smirne je prišlo uradno poročilo, da so turški nacionalisti pričeli z ofenzivo na vsej anatolski fronti, toda bili so odbiti.

KOZAŠKI ATAMAN V NEPRIJETNIH KLEŠČAH.

(Nadaljevanje s prve strani.)

tanije, Francije, Japonske in Združenih držav."

Mogoče je zanimivo, mogoče tudi ni, v kakšnem duševnem položaju se nahaja državni department, ki je dovolil Semijonovu stopiti v Združene države, dasiravno so protestirali oni, ki so poznali njegovo preteklost in značaj. Njega nista samo označila general Graves in Charles S. Smith, bivši ameriški član zavezniške železniške komisije v Sibiriji kot brezvestnega briganta in bandita, ampak ko je tukaj pristal, da so ga Združene države pomagale zalagati s potrebščinami, je neki drugi armadni oficir, ki je zapovedoval ameriškim četam v Sibiriji, brzojavil državnemu departmentu, da je Semijonov bil "strahopetni in brezvestni sovražnik Amerike, vodeč proti ameriškim četam v časopisju lažnjivo in obrekljivo propagando, da je bil pred vsem ljudstvom v Sibiriji poznan kot morilec, ropar in da so njegovi zločini taki, da se ne more govoriti o njih, ker niso prenesljivi in so taki, da jih človeštvo komaj zapopade. On je največji nestvor modernih časov"

RUSIJA ZAVRŠE POSIŽEVALNE POGOJE.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Ruski delegat Rakovskij, član finančnega odbora, je poročal, da dohodki Rusije zdaj pokrivajo šest sedmink proračuna. Največje breme je rdeča armada. Če bi Rusija razorožila armado, bi takoj krila vse druge izdatke.

Genova, 13. apr. — Lloyd George je včeraj vrgel bombo med francoske in poljske delegate, ko je dejal, da namerava na eni prihodnjih sej splošnega odbora, mogoče že danes, govoriti o načrtu desetletnega ali dvajsetletnega premirja v Evropi. To je nedirektni poklon Čičerinovi sugestiji glede razoroženja.

Dalje je angleška delegacija izjavila sledeče: "Anglija smatra, da je vojna končana in vsled tega morajo prenehati vse vojne alijance, namesto teh pa morajo prliti zveze na temelju prebivalstev in trgovinske važnosti."

To je bila grda klofuta za Francijo, kajti izjava pomeni, da moč velesil se ne sme več meriti po armadah, temveč po številu prebivalcev in gospodarski premoči. Na ta način se morajo Francozi umakniti nazaj, kjer so bili pred vojno.

Hjalmar Branting, ministrski predsednik socialistične švedske vlade in vodja švedske delegacije v Genovi, je včeraj dejal v intervjuvu, da on se strinja s Čičerinom glede razoroženja in v tem oziru podpira program Sovjetske Rusije. Branting zahteva, da se konferenca izreče za revizijo versalske mirovne pogodbe in splošno razoroženje v Evropi, drugače je vsaka gospodarska rekonstrukcija nemogoče.

"Razoroužitev je glavno vprašanje na konferenci, dasiravno ni na agendi," je rekel Branting. "Rusija je začela in upam, da ji slede drugi; kadar se začne plaz enkrat valiti, ga tudi Francija ne bo mogla več vstaviti."

Med delegati malih držav je velika nezadovoljnost, ker so izključene iz važnih odborov in pododborov. Ti delegatje pravijo, da je bolje, če gredo domov in čitajo zaključke v časopisih kakor da postopajo tu v Genovi in čakajo na zaključke.

Ekonomski odbor je bil organiziran na enak način kot finančni. Pet ententnih držav, ki so sklicale konferenco, ima po enega člana in dalje imajo po enega člana v odboru sledeče države: Rusija, Nemčija, Norveška, Jugoslavija, Holandija, Letvija in Švica. Druge države, ki niso zastopane, smejo predložiti pismena priporočila in sugestije. Ravno tako je bil organiziran transportacijski odbor. Predsednik transportacijskega odbora je belgijski ministrski predsednik Theunys. Predsednik ekonomskega odbora je francoski podminister za vnanje stvari Colrat. Predsednik finančnega odbora je angleški finančni minister Horne.

Med delegati je veliko zanimanje za vprašanje razoroženja. Na sejah se ne sme govoriti o tem vprašanju — dokler ga vzlic temu zopet ne izprožijo Rusi — toda v privatnih razgovorih je neprenehoma slišati opazke o Čičerinovi sugestiji.

HOOVER NAS JE ZOPET REŠIL.

(Nadaljevanje s prve strani.)

kako Britje, Francozje in celo Finci in Nemci pobašejo največji trg na svetu in ob času, ko je ta trg najbolj potreben?

Predsednik je zopet premaknil smotko in pogledal Hooverja, sčistil je tudi svoje grlo. Izgledal je, kakor da hoče nekaj reči.

Hoover je odvrnil nevarnost. Trdil je Defreesu, da bo po genovski konferenci še dosti časa za ameriškega biznismana. Ako si Rusija pridobi pripoznanje Evrope, tedaj je še vedno čas, da Združene države uvažujejo ponudbo iz Moskve za vpostavitev trgovskih stikov. To bo bolj veličastno in bo ohranilo prestiž Združenih držav kot zadnjo oblast, ki je privolila, da nova vlada vstopi v civilizirano družbo. Ničesar se ne sme podvzeti, kar bi dajalo pogum v Moskvi za pripoznanje. Ako Moskva doseže pripoznanje v Londonu, Parizu in Rimu, nismo mi odgovorni za to, kar sledi v Evropi. Pričnemo lahko trgovino z Rusijo popolnoma s trgovskega stališča, obdržimo pa še vedno našo moralno prednost.

To je bilo Defreesu tako jasno kot blato. Odšel in obljubil je, da še obišče Hooverja, da izve, kaj predsednik misli o boljševizmu in trgovini.

DR. J. V. GRAHEK
ZDRAVNIK.
Uradne ure so: 10:00 zjutraj do 2:30 popoldne.
548 E. Ohio Street.
Telefon Cedar 2388
N. S. PITTSBURG, PA.

Slovenska Narodna Podporna Jednota
Ustanovljena 9. aprila 1904. Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.
GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cainkar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 52, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blaz Nevak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Joko Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 406 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Železnikar, Box 376, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 672, Ely, Minn., John Teršelj, Box 161, Lawrence, Pa., John Geršek, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blaz Nevak, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Av., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrožič, Box 366, Moon Run, Pa. John Grdelj, 885 E. 137th St., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Marc, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Zugel, 3463 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Semrek, 5900 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 5806 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor:

Predsednik: Frank Alič, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Joško Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Shak, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POŠOR.—Korespondence s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVI: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 406 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nasnanila, oglasi, naročnina in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V MESTNI BLAGAJNI NI DENARJA.

Policaji in ognjegasci bodo odpuščeni.

Youngstown, Ohio. — Župan George L. Oles je naznanil, da odslovi v deset dneh vse policaje in ognjegasce razen pet in dvajset policajev in pet in dvajset ognjegascev. V mestni službi je okoli 135 policajev in okoli 80 ognjegascev. Župan pravi, da ni denarja v mestni blagajni in kdor hoče imeti policijsko varstvo in obrambo proti ognju, mora plačati. Po njegovem mnenju naj se taki ljudje združijo in plačajo za ognjegasno in policijsko varstvo.

Denarja ni v blagajni in banke ga nočejo posoditi mestu.

Krasno občinsko gospodarstvo, mar ne!

Kriza na Bolgarskem.

Sofija, 13. apr. — Stambulinskijeva vlada stoji pred veliko krizo. Ententna reparacijska komisija je zavrgla prošnjo Bolgarske, da se plačevanje bolgarske odškodnine odloži za tri leta, mesto tega pa komisija zahteva, da Bolgarija plača 300 miljonov levov prvo leto in 900 miljonov drugo leto. Ententna komisija dalje zahteva kontrolo nad carinskimi, železniškimi, rudniškimi in drugimi dohodki. Bolgarija ni v stanju plačati zahtevanih vsot in ako sprejme vse zahteve, postane navadna kolonija.

Za kuhanje piva doma
imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas kuhani vedno je najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi sirke sodov, steklenic in raznih loncev, itd.
Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.
Grocerijam, sladičarjem in v prodajalne železnine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:
FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO ZA VELIKONOČ
Hitro, varno in poceni.
Dinarji in dolarji.
PAROBRODNE LISTKE ZA VSE ČRTE.
PIŠITE PO NAŠ CENIK
EMIL KISS, bankir,
133 SECOND AVE.,
NEW YORK, N. Y.

SEVEROVA ZDRAVILNA ZDRUŽBA
Za trdovratno kožo rabite
SEVERAS ESKO
Aktivno zdravilno mazilo
Priporočljivo za odpomoč pri zdravljenju srbečice in raznih kožnih bolezni.
CENA 50c
Vprašajte pri vašem lekarnarju.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

DOVOLJ ZAHVAL
je na razpolago, da je angleško-slovenski besednjak potreben pri učenju angleščine. Posebno dobrodošel tistim, ki že znajo nekaj angleško. Cena mu je 5 dolarjev. Naročite ga na naslov:
DR. F. J. KERN,
6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

POOBLASTILO
dela MATIJA SKENDER že 18 LET, za rojake po celi Ameriki. On že mora vedeti, kako se pooblastila izdelujejo. Piši mu in razloži svoje zadeve, pa ti bo naredil vse pravilno, da ti ne bo mogoče gruntf prodan z nepravilnim pooblastilom. Njegov naslov je 5227 Butler St., Pittsburg, Pa.
(Advert.)

KAKO IZVRSTNA PIJAČA? IZVRSTNI OKUSI?
Naročite takoj nekoliko CORDOLA BLOC, katerij o skrbnjiziran iz svežega grozdja in sladkorja. Denite v vodo, da se raztopi in imeli bodete izvrstno okusno pijačo.
Izberite si nekatere od sledečih okusov.

Katawba	Muskatel
Klaret	Tokaja
Port	Grape
Sauterne	Šavel
Konkord	Angelica

1 kocka za en galon.....$ 1.50
1 zaboj, 12 kock mešani.. 15.00
Cordola Bloc se lahko vsak čas kupi.
Pošljite Money Order ali gotovo denar v priporočenem pismu.
American Fruit Products Company,
1108 Westinghouse Building,
PITTSBURGH, PA.

OTOK ZAKLADOV.

Čudoviti doživljaji malega Jacka na suhem in na morju.

Angleško spisal R. L. Stevenson.
Poslovenil J. M.

(Dalje.)

Mr. Arrow se je obnesel mnogo slabše, kot se je bal kapitan. Mornarji mu niso bili poslušni in so delali ž njim, kar se jim je zljubilo. Vendar to še ni bilo najhujše; potem namreč, ko smo bili že eden ali dva dni na morju, je začel prihajati na krov z motnimi očmi, rdečimi lisi, jecljajoč in z drugimi znamenji pijanosti. Včasih je padel in se ranil, včasih je ležal cel ljubi dan v svoji mali postelji na eni strani hišice nad kajito, včasih pa je bil zopet en, dva dni skoro trezen in je opravljal svoje posle komaj za silo.

Vendar nismo mogli nikdar dognati, kje dobiva pijačo. To je bila skrivnost ladje. Naj smo stražili kakor se nam je le zljubilo, ničesar nismo mogli storiti, da bi jo razkrili; in ko smo ga vprašali naravnost, se je samo smejal, ako je bil pijan, ako pa je bil trezen, je svečano tajil, da bi bil kedaj kaj drugega pokusil kakor vodo.

Ni bil samo neporaben kot častnik in slab zgled mornarjem, bilo je tudi očito, da mora končati pri takem popivanju samega sebe; in tako ni bil nikdo posebno razžalosten, ko je v neki temni viharni noči naenkrat izginil in ga nismo nikdar več videli.

"Čez krov!" je menil kapitan. "No, gospodje, to nam je prihranilo sitnosti, ker bi ga sicer morali dati v železje."

Sedaj smo bili pa brez podčastnika in treba je bilo povzdigniti enega izmed mornarjev na to mesto. Prvi mornar Job Anderson je bil najbolj sposoben mož na krovu in je opravljal nekako delo podčastnika, četudi je obdržal svoj stari naslov. Mr. Trelawney je bil v prejšnjih časih tudi na morju in njegovo znanje mu je bilo zelo koristno, kajti pri ugodnem vremenu je pogostokrat sam prevzel stražo. In krmar Izrael Hands je bil skrben, zvit, star, izkušen mornar, ki smo mu mogli za silo vse poveriti.

Bil je velik zaupnik Dolgega Johna Silverja, našega ladijskega kuharja; mornarji so ga imenovali Barbecue.

Na ladji je nosil kuhar svoje berglje obešene na tanki vrvici okrog vratu. Imenitno ga je bilo videti, kako je upri berglje proti steni in se oprt nanje ravnal po gibanju ladje ter tako opravljal kuhanje kakor da bi bil na suhem. Še bolj čudno ga je bilo videti, kako je hodil ob najhujšem vremenu po krovu. Imel je eno ali dve vrvi, da si je pomagal ž njimi na najhujših mestih — uhane Dolgega Johna smo jih imenovali; in prehajal je od enega kraja do drugega, in sedaj vporabljal berglje, sedaj jih tako hitro vlekel s seboj na vrvici, kakor je mogel drug človek hoditi. Vendar se je nekaterim mornarjem, ki so bili že prej ž njim na morju, smilil, ko so ga videli tako pohabljenega.

"Ni navaden človek, ta Barbecue", mi je dejal krmar. "V svojih mladih letih se je dobro izšolal in zna govoriti kakor odvetnik, kadar le hoče; in hraber je — lev ni nič v primeri z Dolgim Johnom! Videl sem kako je štiri držal in trkal njihove glave vkup — on neoborožen!"

Vse moštvo ga je spoštovalo in ga celo ubogalo. Z vsakim je znal govoriti in vsakemu izkazati kako posebno usługo. Proti meni je bil vedno prijazen; kadar me je videl v kuhinji, se je razveselil; kuhinjo je imel snažno, kot novo; okrog viseče sklede so se lesketale. V kotu je imel kletko s papigo.

"Le bližje, Hawkins", je dejal večkrat, "le semkaj in poslušaj zgodbe, ki ti jih pove John. Nihče ni bolj dobrodošel kakor ti, sinko moj. Sedi sem in poslušaj. Tukaj je kapitan Flint, ki prerokuje uspeh našemu potovanju. Ali ne, kapitan?"

In papiga je začela kriče odgovarjati: "Pijastri! Pijastri! Pijastri!" dokler ni vrgel John svojega robca čez kletko.

"Ta ptič", je rekel, "je moreboti dvesto let star, — oni živé večinoma dolgo; in če je kdo videl večjo hudobo, je moral to biti zlodej sam. Vozil se je z Englandom, morskim roparjem. Bil je že na Madagaskarju, v Malabaru, v Surinamu, v Providenci in v Portobello. Bil je pri najdenju ponesrečenih ladij. Pri teh priložnostih se je naučil "Pijastri!" in ni se čuditi; tisto in petdeset tisoč jih je bilo, Hawkins! Dalje je bil pri odhodu indijskega podkralja v Goa; da, če pogledaš to papigo, boš mislil, da je še zelo mlada. Toda vohala je že smodnik — ali ne, kapitan?"

Papiga je odgovarjala meni nerazumljive stavke.

"Ah, lepa žival", je rekel kuhar ter ji dajal sladkorja iz svojega žepa in nato je začel ptič kljuvati drog in kleti ne meneč se za to, da bi ga lahko smatral za brezbožneža. "Glej, dečko", je rekel John, "ne moreš se dotakniti smole, ne da bi se osmolil. Tukaj se nahaja ta ubogi, stari, nedolžni moj ptič, ki ti kolne vse vprek, in jaz nisem niti za pičico pametnejši radi tega, bodi prepričan. Zaklel bi enako celo pred samim kaplanom" In John se je na svoj navaden slovesen način dotaknil z roko svojih prednjih las, in imel sem ga za najboljšega človeka na svetu.

Mirovni sodnik in kapitan Smolett pa sta bila vedno precej navskriž. Sodnik se zato prav nič ni brigal; zaničeval je kapitana. Kapitan pa zopet ni govoril drugače kakor ogovorjen in še tedaj na kratko, suho in osorno, niti besedice več ali manj. Kadar je pa bil dobre volje, je priznal, da se mu zdi, da je moštvo krivo sodil in da so se vsi lepo obnašali. Kar se tiče ladje, se je kar zagledal vanjo. "Boljša bo kot ima mož od svoje žene pravico pričakovati, gospod. "Toda," je pričavil, "vse, kar povem, je to, da še nismo doma in da meni ta vožnja ne ugaja."

Sodnik se je po takih besedah obrnil v stran in z glavo pokonci hodil po krovu gor in dol.

"Še nekoliko več od tega človeka," je rekel, "in počim od jeze."

(Dalje prihodnjič.)

F. M. Dostojevskij:

BESI

Roman v treh delih.

Preložil Vladimir Levstik.

(Dalje.)

Prazno je tudi, da bi bili pripeljali požarne sode z vodo ter iz njih polivali ljudstvo. Ilija Iljič je samo kriknil svoji ranjenosti, da mu nihče ne uide suh iz vode; iz tega so menda napravili sode, ki so tako prešli celo v dopise petrograjskih listov. Najpravilnejša varianta je menda bila, da so nemudoma obkrožili množico z redarji, kar jih je bilo pod roko, k Lembkeju pa so poslali posebnega posla, pristava prvega oddelka, ki je zdrevil s poliemojstrovo trojko po cesti v Skvorešnike, vedoč, da se je von Lembke pol ure prej odpeljal tja v svoji kočiji...

Priznam pa, da vendar ostane zame nerešeno vprašanje: kako so iz prazne: se pravi navadne trume prosilcev — dasi je štela sedemdeset glav — naredili kar v prvem hipu, od kraja že, nevaren punt, ki preti omajati sleherni temelj redu? Zakaj je planil sam Lembke na to smešno misel, ko se je vrnil dvajset minut po odhodu posebnega obvestitelja? Rekel bi — ali to je spet le moje osebno mnenje — da je bilo Iliji Iljiču, ki se je bil zbratil s fabriškim oskrbnikom, voda na mlin predstaviti von Lembkeju množico v taki luči ter preprečiti, da bi se res lotil zadeve; naplejal pa ga ni k temu nihče drugi ko Lembke sam. Zadnja dva dni je imel ž njim dva skrivnostna in nenavadna, čeprav hudo zmedena pomenka, po katerih je Ilja Iljič vseeno spoznal, da se je načelnik trdo oklenil ideje o proklamacijah in o tem, da nekdo hujska fabričane k socialističnemu uporu — tako trdo, da bi mu bilo nemara samemu hudo, če bi se bilo izkazalo hujskanje kot marnja brez podlage. "Stari se hoče z nečim prikupiti v Petrogradu," je pomislil naš zviti Ilja Iljič odhajaje od gubernatorja. "Nu, kaj, tudi meni je prav!"

Toda prepričan sem, da ubogi Andrej Antonovič niti zaradi lastnega odlikovanja ne bi bil poželel punta. Bil je nadvse vesten in reden uradnik, ki je ohranil nedolžnost prav do svoje poroke. In sploh, saj ni bila njegova krivda, če ga je namesto nedolžnih erarnih drv in enako nedolžne Minchen štiridesetletna kneginja povzdignila k sebi! Skoraj z gotovostjo vem, da so se prav tega usodnega dneva začeli prvi očitni simptomi duševnega stanja, ki je privelo ubogega Andreja Antonoviča v tisti znani poseben zavod v Švici, kjer zdaj menda zbira nove moči. Toda ne kolikaj dopustimo, da so se pokazali ono jutro vidni znaki nečesa, smemo po mojih mislih soditi, da je bilo nemara že prejšnji dan kaj podobnega čutiti, manj očitnega. Znano mi je iz najintimnejših virov, mislite si, da mi je Julija Mihajlovna sama to vse zaupala, ampak skoraj že skesano — zakaj docela se ženska nikoli ne skesa — pozneje zaupala košček zgodbe), znano mi je, da je prišel Andrej Antonovič prejšnjo noč ob treh zjutraj k svoji ženi ter jo zbudil z zahtevo, naj posluša "njegov ultimatum". Zahteval je tako trdovratno, da je bila primorana vstati, sesti na ležavko ter poslušati, čeprav nejevoljna, s papiljotkami v laseh in sarkastičnim preziranjem na obrazu. Tedaj šele je prvikrat spoznala, kam je zaneslo njenega Andreja Antonoviča, ter se zgrozila sama pri sebi. Morala bi se bila vendar že izpametovati in omehčati, ona pa je skrila svoj strah ter se uprla še svojeglavneje nego prej. Imela je pač, kakor menda vsaka soproga, svojo posebno,dobro preizkušeno maniro z Andrejem Antonovičem, ki ga je bila že marsikaterikrat spravila v besnost. Orožje Julije Mihajlovne je bilo zaničljivo molčanje, uro, dve, celi dan in dalj, če je bilo potreba; brezobzirno molčanje, ne meneč se za to, kaj on govori, kaj počenja, magari če zleze na okno, da se vrže s tretjega nadstropja na cesto — z eno besedo, manira, neznosna čuvstvenemu človeku! Bodisi, da je hotela Julija Mihajlovna kaznovati soprogo za neumnosti zadnjih dni ter za ljubosumno zavist, s katero je gledal on kot mestni predstojnik na njene upravne talente, bodisi, da mu je zamerila kritiko njenega razmerja do mladine in vse naše družbę pa slepoto za njene fine in dalekogledne politične cilje, ali da se je srdila radi njegove neumne, brezmiselne ljubosumnosti na Pjotra Stepanoviča: naj bo to ali ono, sklenila je tudi zdajne popustiti, vzlic pozni noćni uri in vzlic temu, da še nikoli ni videla Andreja Antonoviča tako strašno razburjenega. Ves iz sebe je stopal po preprogah njenega budoarja semintja in na vse strani ter ji razlagal vse, vse—res je, da brez vsake zveze, ali zato vse, kar se je bilo nabralo, češ, "lonec je prekipel!" Začel je s tem, kako se mu vsi posmehujejo in ga "vodijo za nos". "Briga me izraz!" je zacvilil takoj, opaziši njen nasmešek, 'naj bo 'za nos', saj je resnica!... Ne milostljiva, trenotek je prišel; vedite, da zdaj ne gre več za smeh in za koketne ženske trike. Zdaj nisva v budoarju prismuknjene dame, ampak takorekoč dve abstraktni bitji, ki se sestaneta v zrakoplovu, da si povesta resnico." Mož se je kajpak zapletal in ni vedel dati svojim drugače pravilnim mislim dobre oblike. "Vi, vi, milostljiva, ste me spravili iz prejšnjega položaja; to mesto sem sprejel zgolj vam in vaši častihlepnosti na ljubo... Sarkastično se smehljate? Ne triumfirajte, prezgodaj bi bilo. Vedite, milostjiva, vedite, da bi si upal opravit s tem mestom, in ne samo žnjim, ampak z desetimi takimi, saj zmožnosti mi ne manjka; toda z vami, gospa, česte vi zraven, je vse delo zaman, poleg vas mi zmožnosti odrekajo. Dve središči sta nemogoči, vi pa ste ustvarili dve — eno pri meni, drugo v vašem buduarju — dve središči oblasti; ali jaz tega ne dovolim, milostljiva, ne dovolim!

(Dalje prihodnjič.)

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Pred odhodom v domovino se podpisani poslavljam od domačih in prijateljev v San Francisco, posebno onih, ki so me spremili na kolodvor ob odhodu ,oziroma obiskali na mojem domu. Ob enem se še enkrat poslovim od uradnikov v glavnem uradu S. N. P. J. in uredništvu "Proletarca" ter se jim zahvalim za izkazano prijaznost. V posebno dolžnost si tudi štejem javno se zahvaliti bančni in potniški tvrdki Zakrajšek and Češark v New Yorku. Lahko mi je priporočiti to tvrdko vsem rojakom širom naše nove domovine Amerike, kajti z njeno postrežbo sem bil v vsakem pogledu popolnoma zadovoljen.

Moji iskreni pozdravi vsem! Na svidenje! — Jos. Adamich.

Prej ko se podam na široko morje, še enkrat pozdravim John Schneller-ja in sestro Angelo ter družino Belja na Virginiji, Minn. ter družina Karol Klančar na Gilbert, Minn. Dalje tudi Petra in Mary Belaj ter Valentina Čampa in družino na Willard, Wis. Končno pozdravim tudi druge rojake v Minnesoti in Wisconsinu. Vsem, ki so namenjeni v stari kraj, priporočam tvrdko Zakrajšek & Česark v New Yorku. — John Čampa.

Sorodnikom, prijateljem in znancem v Springfieldu, Ill., in Maynard, O. kličem pred odhodom na parnik — pozdravljeni! Kdor potuje v stari kraj in hoče biti dobro postrežen, naj se posluži tvrdke Zakrajšek & Češark v New Yorku.—Joe Majdich.

(Adv.) April 14-15.

Znižana vožnja.

Ker so nekatere linije znatno znižale svoje cene, se nudi ugodna prilika onim, ki so namenjeni v kratkem v stari kraj. Pišite nam po cene in vozni red parnikov.

Ako želite dobiti kakega sorodnika iz starega kraja, nam pišite po tozadevna pojasnila.

Kadar pošiljate denar v stari kraj, ne prezrite naše banke, ki Vam nudi točnost in nizke cene.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na slovensko banko

Žakrajšek & Česark

70 — 9th Ave.,
New York City.

Na prodaj

120 akrov obsegajoča kmetija, valovit in rovan svet. 85 akrov čistega in posejano, pšenica, oves, trava, in detelja. Lep sadni vrt, aker vinograda dobra hiša, izvrsten velik živinski hlev in druga poslopja, fina voda. 2/12 milje od mesta. Cena $5000. Lahka naplačila. Proda se tudi štiri mulce, 20 glav goveje živine, 20 prašičev in vse gospodarsko orodje, stroji, seno in žito. Naslov: A. L., P. O. Box 23, Naylor, Mo.

(Adv.) April 12—13.

Zdravnik ubožnih.

Tisoče jih ozdravi — domače zdravilo, blagoslov za uboge.

Ena najvažnejših iznajdb pri zdravilih je slavni Bolgarski krvni čaj. Bogati sok prekuhan iz lubada, korenin, listja, želišč, jagod in cvetja vžit dvakrat v tednu, je velika pomoč možem in ženam, ki žele lepo kožno barvo.

Ta odžene strupe, ki vstvarjajo zaprtnico, slabo prebavo, bolna jetra, obisti, želodec, in krvne nerednosti.

Bolgarski krvni čaj se uporablja pri tisoče ljudeh, in se zanesejo nanj za prehlad, influenzo, plučnico in druge bolezni.

Bolgarski krvni čaj je ubogih ljudi zdravilo. Je ekonomično. Stane le malo svoto. Uprašajte vašega lekarnarja še danes ali si naročite od nas velik zavoj za $1.25, ali 3 zavoje za $3.15 ali 6 za $5.25. Naslov je: H. H. Von Schlick, president, 8 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. (Adv.)

POZOR!

Na zabavi Hrv. Tamb. društva "Sloboda" v Benld, Ill., dne 1. aprila t. l. je neka mlada gospica iz Carlinville izgubila nov površnik (Over Coat). Uljudno se prosi osebo, ki je mogoče pomotoma vzela ta površnik, da ga povrne, za kar dobi dostojno nagrado od Hrv. Tamb. društva "Sloboda" v Benld, Ill. Javite se pri tajniku: Jos. Vočič, P. O. Box 555, Benld, Ill. (Adv.) April 12-13-14.

FARME NAPRODAJ

Proda se po nizki ceni na lahke obroke ali za gotov denar, 137 akrov farma vse pod plugom. Dobra poslopja in veliko sadnega drevja, blizo mesta. Proda se za $3,300. Oglasite ali pa pišite v angleškem jeziku na H. B. Proctor, 17 Washington St., Grand Haven, Mich. (Adv.)

BAKRENE KOTLE

Vsa potrebna oprava. Hydrometrs, Malt Extracts, Hmelj, razne esence za izdelavo raznih ne opojnih pijač; Rum, Brinjevec, Kimelj, Žganje in drugo. Pišite po cenik.

VICTORIA SUPPLY CO.,
654 Morton Bldg., New York

CUNARD-ANCHOR

ANCHOR-DONALDSON

IZ CHICAGE
V
ZAGREB IN LJUBLJANO

Posebna vožnja spremljana po
JOHN KAMPOTIĆU
od Cunard Line Chicago urada.
Iz New Yorka dne 16. maja s Cunard črte parnikom
"MAURETANIA"
(790 čevljev dolg—4 vijaki)
Najhitrejši parnik na svetu.
Iz Chicage dne 13. maja po Wabash Lackawanna železnici.
Nobenih sitnosti—Nič ne prilik.
Potniki naj kupijo listke pri Cunard Line zastopnikih kjerkoli.

Uspehi v dvajsetih dneh ali se vam pa vrne denar.

Nuga-Tone

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne moške in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam spomin mrači in vaše telo mrači, če ste se že naveličali jemati pomirjiva in narkotična sredstva, potem poskušajte Nuga-Tone, in izprevideli boste, kako hitro se boste čutili drugačnega človeka! Devet desetin človeških bolezni, kot izpehavanje, anemija, revmatične bolezni, glavobol, nevralgija, naprimer slabi tek, neprebava, vetrovi in kolcanje, zaprtje, pomanjkanje energije, pomanjkanje živahnosti, nervoznost, nespečnost, izhaja iz pomanjkanja živčne moči, redke svedenele krvi in slabe krvne cirkulacije.

Vsak ud, vsako delovanje telesa je odvisno od živčne sile za svoje življenje in delovanje. Živčna moč je poglavitna stvar za želodec, jetra, ledice, drob, utripanje srca in krvno cirkulacijo. Nuga-Tone je najboljši uspešno zdravilo za nervozne in fizično izdelane. Zakaj? Kar sestoji iz osmero vaših sestavin, ki vračajo zdravje ter jih predpisujejo najslavnejši zdravniki. — Nuga-Tone je bogat na železu in fosforju — ter je hrana krvi in živcem.

Nuga-Tone protavaja življenje v jetra, ter ojačuje črева, da redno delujejo. Oživlja ledice ter izganja iz njih strupene sestavine. Nič več vetrov in kolcanja, težke zape in pokritega jezika. Nič več bolečin in bolezni! Nuga-Tone daje čudoviti tek, dobro prebavo, stanovitne živce ter zdravo okrepčujoče spanje. Nuga-Tone obogati kri, uredi krvno cirkulacijo ter priča zdravja na lice in jasnost v oči. Gradi močne in postavne može, zdravje in krasnejše ženske. Nuga-Tone ne vsebuje omamljivih sredstev, ne izdravil, katerih se človek navadi. Zavit je v pripravem zavojček. Pokriti je z sladkorjem, ugodnega okusa, ugoden za jemati. Poskušajte ga. Priporočili ga boste vsem svojim prijateljem.

VAŠA POPOLNA GARANCIJA.—Cena Nuga-Tone je en ($1.00) dolar za steklenico. Vsaka steklenica vsebuje devetdeset (90) tablet, polno mesečno zdravljenje. Vi lahko kupite leek škatlji, dotimesečno zdravljenje za pet ($5.00) dolarjev. Jemajte Nuga-Tone dvajset (20) dni. Če niste zadovoljni z uspehom, vrnite prazno škatljo in mi vam bomo takoj vrnili denar. Vidite, da ne morete izgubiti nič penija. — Mi prevzamemo riziko. Nuga-Tone je na prodaj pri vseh dobrih lekarjih po enaki ceni in enaki garanciji.

KO NAROČATE, SA POSLUŽITE TEGA KUPONA.

National Laboratory, S. 22, 1618 S. Wabash Avenue, Chicago, Ill.

Gospodje:—Prosim, dobite priloženo.....za kar mi pošljite..... steklenic Nuga-Tone.

Ime .....

Cesta in štv. ali R. F. D. .....

Mesto..... Država .....

Najnovejše svilnate dopeltne ZASTAVE

Regalije, trakove i. t. d. Posebno nizke cene za fine svilnate Ameriške zastave. Pišite za cene na:

IVAN PAJK,
24 Main St., Conemaugh, Pa.

Nove Slov. Jugoslavia piano role

Sveta noč, z besedami	$1.25
Kje so moje rožice, z besedami	1.25
Vsi so prihajali, z besedami	1.25
Ljubca moja, z besedami	1.25
Na Marjance, polka	1.00
Mladi vojaki, koračnica	1.00
Holzhacker, marš	1.00
Donavski valovi, valček	1.00
Črez valove, valček	1.00

SE DOBIJO EDINO LE PRI:

NAVINŠEK-POTOKAR CO.,
331 Greeve Street Conemaugh, Pa.

Opomba: — Pri naročilu blagovolite poslati 50c posebej za poštnino.

ŠTEDENJE KOT IZDATEK.

KATERO POT GRE VAŠ DENAR?

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ.

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se proračuna načrt za izdajo svojih dohodkov, brez ozira na to kako mali so, ali kako občutni so odbitki na istih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi dolgovali mesarju namesto samemu sebi—potem je vprašanje rešeno.

Dajte nam priliko razložiti vam način, ki bi bil najbolj primeren vašim potrebam.

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.